

I.

KALENDERAFDELNINGEN.

KALENDER AF DEN NIELSEN

1.

Öfverståthållareämbetet

och i samband därmed stående institutioner.

Öfverståthållareämbetet

och i samband därmed stående institutioner.

Öfverståthållareämbetet.

*Myntgatan 4; polisens växelstation, riks-
och allm.; expeditionstid 10—3;
f. ö. se nedan.*

Öfverståthållareämbetet inrättades genom 1634 års regeringsform såsom ett från länsstyrelsen fristående verk. Någon allmän instruktion för öfverståthållaren utfärdades ej förrän år 1776. Enligt 1791 års — i nära 90 år gällande — instruktion erhöll öfverståthållaren en mycket vidsträckt befogenhet. Han skulle befrämja Guds ära och den rätta gudstjänsten, hafva vård och inseende öfver fromma stiftelser och fattighusen, tillhålla Magistraten och Borgerskapet att gifva flitig akt på sina sysslor, öfvervaka rättskipningen vid stadens domstolar, vara noga underrättad om stadens tillstånd, inkomster, handel, näringar och handverk, tillse, att kronans kontributioner efter pålitliga mantalsskrifningar och taxeringar i rätt tid indrefvos och vederbörligen aflämnades, fastställa taxor för vissa förnödenheter samt för hyrkskar och åkare, handhafva exekutionsverket, tillse att laga stadgar och förordningar efterlefdes, hafva tillsyn öfver fångvärdn och med biträde af polismästaren hafva öfverinseendet af hela politieväsendet i Stockholm m. m.

Öfverståthållareämbetet har alltsedan 1815 varit deladt på tre afdelningar, Öfverståthållareämbetets kansli, Öfverståthållareämbetet för uppboordsärenden och Öfverståthållareämbetet för polisärenden, med hvar sin föredragande, nämligen sekreterarne i kansliet och i afdelningen för polisärenden samt kamreraren i afdelningen för uppboordsärenden. I alla ärenden, som föredragas inför öfverståthållaren, äger han ensam besluta efter att hafva inhämtat föredragandens mening. Har denne ej antecknat till protokollet skiljaktig mening, anses han hafva biträdt beslutet.

Öfverståthållarens i K. instruktionen den 1 dec. 1882 angifna verksamhet är i de flesta hänseenden öfverensstämmande med Konungens befallningshafvandes i länen. Ursprungligen tillkom det öfverståthållaren att föra ordet i Stadsfullmäktige, då han var närvarande. Efter framställning af Stadsfullmäktige till K. M:t framlades för 1904 års riksdag en k. proposition angående ändring härutinnan. I enlighet härmed beslöt Riksdagen,* att Stadsfullmäktige skulle själfva äga rätt att bland sig utse ordförande.

* Riksdagen hade förut vid olika tillfällen aflagit motsvarande framställning.

Öfverståthållaren eller, där denne vore hindrad, underståthållaren skulle dock äga rätt att närvara vid Stadsfullmäktiges sammanträden och att deltaga i öfverläggningarna men ej i besluten. Samma rätt tillerkändes öfverståthållaren med hänsyn till Beredningsutskottets sammanträden. Det gamla stadgandet, att öfverståthållaren äger föra ordet i Magistraten samt deltaga i dess öfverläggningar och beslut, är bibehållet men tillämpas ej numera i någon större utsträckning. Sammalunda är ock förhållandet med öfverståthållarens rätt att föra ordet och deltaga i öfverläggningarna (ej besluten) i vissa nämnder och styrelser (Drätselnämnden, Fattigvårdsnämnden m. fl.). Den omständighet, att hufvudstadens Magistrat icke längre äger någon del i den egentliga kommunalförvaltningen, har föranlett bestämmelsen i ordningsstadgan för rikets städer, att frågor om särskilda ordningsföreskrifter för Stockholm skola afhandlas genom skriftväxling omedelbart mellan Öfverståthållareämbetet och Stadsfullmäktige utan mellanhand af Magistraten. Genom Handels- och ekonomikollegiets indragning 1880 öfverflyttades äfven till Ämbetet handläggandet af en del ärenden, af hvilka de viktigaste voro kronouppboordsärenden samt frågor om idkande af handels- och fabriksrörelse, handverk och annan handtering. Ämbetet har ock den skyldighet att föra handelsregister, som i andra städer hvilat på Magistraten.

Underståthållaren åligger att, när öfverståthållarens ämbete är ledigt eller öfverståthållaren åtjuter semester eller är af förfall hindrad och Konungen icke förordnat om ämbetets upprätthållande af annan person, ämbetet förestå.

Då öfverståthållaren är i ämbetsutföring tillhör underståthållaren att i hans ställe handlägga vissa i §§ 9, 1, 3, 4, § 10 samt § 25, 1 i instruktionen för Öfverståthållareämbetet omförmalda ärenden (utsökningsmål, handräckningar, lösöreköp, bötesförhandlingar, vederhäftighetsbevis m. m.).

Instruktion. K. instruktionen för Öfverståthållareämbetet den 1 dec. 1882 med ändringar den 24 febr. 1899, den 3 nov. 1899 och den 30 okt. 1903.

Aflöning. Öfverståthållaren: af staden 9,000 kr., däraf till extra utgifter 7,000 kr., anslag till ved 2,000 kr., dessutom fri bostad; af staten lön 9,000 kr. Underståthållaren: af staden till extra utgifter 2,250 kr.; af staten 7,000 kr., däraf lön 5,000 kr., tjygr 2,000 kr.

Öfverståthållaren.

Dickson, R.; polisens växelstation, riks. och allm. Träffas personligen säkrast kl. 3 e. m.

Underståthållaren.

von der Lancken, C. E.; polisens växelstation, riks och allm. Träffas säkrast kl. 12.

Öfverståthållareämbetets kansli.

Myntgatan 4; riks. 9 32; allm. 11 52; expeditionstid: 10—3.

Öfverståthållaren skall såsom öfverexekutor för Stockholms stad upptaga och pröfva utsökningemål, utöfva inseedet öfver de inom hans tjänsteområde anställda stadsfogdar och deras biträden samt i öfrigt fullgöra hvad öfverexekutor enligt lag åligger. Utsökningemålen handläggas af Öfverståthållareämbetets kansli, som äfven behandlar en hel del öfriga ärenden, till hvilka hänvisas i § 31 i instruktionen för Öfverståthållareämbetet. Bland annat åligger kansliafdelningen att utfärda vederhäftighetsbevis och handlägga ärenden rörande lösöreköp.

Underståthållaren är kansliafdelningens närmaste chef.

Aflöningar m. m. (uteslutande af statsmedel). Sekreteraren 5,900 kr., däraf lön 4,400 kr., tjygr 1,500 kr., dessutom efter 5 år ett ålderstillägg å 600 kr. Notarierna: 2,500 kr., däraf lön 1,500 kr., tjygr 1,000 kr., dessutom efter 10 år ett ålderstillägg å 500 kr. Amanuenserna: växlande belopp jänte sportler, Vaktmästarne: 800 kr., däraf lön 500 kr., tjygr 300 kr., dessutom efter 10 år ett ålderstillägg å 100 kr.

Sekreterare.

Schönmeyr, B. J.

Notarier.

En vakant; Grafström, G. Hj.; Boalt, A.

Amanuenser.

Wetterström, G.; Edgron, C. F.; Heurlin, E. S.; Lundholm, C. P. H.

Vaktmästare.

Nilsson, C. J. A.; Löfström, O.

Öfverståthållareämbetet för polisärenden. (Polisverket.)

Myntgatan 4; polisens växelstation, riks. och allm.; poliskammarens expeditionstid 10—3, polisdomstolens 11—2, f. ö. se nedan.

Öfverståthållaren utöfvar genom afdelningen för polisärenden högsta polismyndigheten i Stockholms stad och bör hafva omsorgsfull vård därå,

att allmän ordning och säkerhet till person och egendom upprätthållas och att begångna brott blifva lagligen befrade. Polismästaren utöfvar öfverståthållarens myndighet i alla polisväsendet rörande frågor, med hvilka öfverståthållaren icke finner nödigt att själf taga befattning; han har sålunda bl. a. närmast under öfverståthållaren befälet öfver poliskåren och tillsynen öfver polisverkets ekonomiska förvaltning. Den afdelning af polisstyrelsen, som handlägger de sessionsgöromål, hvilka afgöras af polismästaren, benämnes Kungl. Poliskammaren. Med hvad till domareämbetet hörer må polismästaren sig icke befatta (se nedan Polisdomstolen). Förste polisintendenten handlägger i poliskammaren de mål och ärenden, med hvilka polismästaren ej själf tager befattning, och utöfvar närmast under polismästaren förmanskapet öfver den vid detektiv-, prostitutions- och ordonnansafdelningarna tjänstgörande polispersonal, hvarjämte förste polisintendenten vid förfall eller ledighet för polismästaren förestår dennes ämbete, därest annan person icke är därtill förordnad. Andre polisintendenten är närmast under polismästaren ansvarig för allmänna ordningen inom hufvudstaden och utöfvar närmast under polismästaren förmanskapet öfver den vid centralafdelningen och inom distrikten tjänstgörande polispersonal.

Polisdomaren utöfvar i Polisdomstolen den Öfverståthållareämbetet tillkommande doms rätt rörande dels vissa smärre brott och förseelser, dels ett ringa antal tvistemål.

Instruktioner. K. instruktionen för Öfverståthållareämbetet den 1 dec. 1882; K. instruktionen för polismästaren i Stockholm den 20 maj 1868; K. instruktionen för polisdomaren i Stockholm den 20 maj 1868; K. instruktionen för förste polisintendenten i Stockholm den 24 febr. 1899; K. instruktionen för andre polisintendenten i Stockholm den 24 febr. 1899.

Stat år 1907. Utgifter: 1,671,408: 39 kr.; inkomster 74,526 kr. (däraf 30,777 kr. bidrag från statsverket).

Aflöningar m. m. Polismästaren: 9,000 kr., däraf lön 6,300 kr., tjygr 2,700 kr., ålderstillägg efter fem år 1,000 kr. Polisdomaren: 6,500 kr., däraf lön 4,550 kr., tjygr 1,950 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Förste polisintendent: 6,500 kr., däraf lön 4,550 kr., tjygr 1,950 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Andre polisintendent: 5,500 kr., däraf lön 3,850 kr., tjygr 1,650 kr., två ålderstillägg hvardera å 500 kr. Sekreteraren (nuvarande innehafvaren): 2,400 kr., däraf lön 1,920 kr., tjygr 480 kr., dessutom sportler 6,500 kr. Räkenskapsförare: 4,500 kr., däraf lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Föredragande notarie hos polismästaren: 600 kr., däraf lön 420 kr., tjygr 180 kr., dessutom sportler 4,400 kr. Fyra notarier: 4,000 kr., däraf lön 2,800 kr., tjygr 1,200 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr.,

åtnjuta dessutom sportler. Två amanuenser: arfvode 1,200 kr. En kanslist: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjygr 900 kr., två ålders-tillägg, hvardera å 500 kr. Två kanslister: 2,000 kr., däraf lön 1,400 kr., tjygr 600 kr., två ålderstillägg, hvardera å 300 kr. Magasinsförvaltare: 2,375 kr., däraf lön 1,400 kr., tjygr 600 kr., personligt tillägg för nuvarande innehafvaren 375 kr., två ålderstillägg, hvardera å 250 kr. Tre vaktmästare: lön 1,100 kr., två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Två ordonnanser, hvardera 1,000 kr. För extra notarie- och kanslisttjänstgöring m. m. högst: 7,120 kr.

Polismästare.

Hintze, T. Träffas säkrast 12—2 eller 3—4.

Polisdomare.

Ingeström, O. G. T. C.

Förste polisintendent.

Tamm, V. A. Träffas i regeln 11—3.

Andre polisintendent.

Frick, H. O. Träffas säkrast 12—2.

Sekreterare.

von Sydow, A. Hj.

Räkenskapsförare.

Bohm, S. A.

Notarier.

Åhrberg, C. H.; Bodman, E. J. A.; Wallerstedt, P. G. E.; Olbers, L.; Willers, E. W.

Amanuenser.

Cronvall, P.; Bråkenhielm, K. R.

Kanslister.

Ahlberg, C. M. E.; Åberg, A. W., tjl.; tjl. Petersson, S. P.; Beckman, C. L. H.

Magasinsförvaltare.

Fyrvald, J. A.

Vaktmästare.

Ericsson, C. F.; Johansson, F. J.; Wahlström, J. V.

Ordonnanser.

Andersson, J. R. F.; Johansson, K. J. V.

Poliskåren.

Inom poliskåren finnas fyra ordinarie grader, nämligen kommissarie, öfverkonstapel, inspektionskonstapel (med hvilken detektivkonstapel är jämnställd) och konstapel. Dessutom höra till kåren tvenne föreståndare, af hvilka likväl en (föreståndaren för detektivafdelningen) tillika är kommissarie, samt kårens rekryter, de s. k.

extrakonstaplarna. Poliskåren är indelad i två större fördelningar, nämligen den icke uniformerade och den uniformerade. Den icke uniformerade delen omfattar tre underafdelningar, nämligen detektiv-, prostitutions- och ordonnansafdelningarna, den uniformerade två sådana, nämligen central- och distriktpoliserna.

Instruktion. Instruktion för polispersonalen den 31 juli 1866 jämte af Öfverståthållareämbetet utfärdade order.

Aflöningarm. m. Sex kommissarier: 4,200 kr., däraf lön 2,940 kr., tjygr 1,260 kr. Fyra kommissarier: 3,700 kr., däraf lön 2,590 kr., tjygr 1,110 kr. Fem kommissarier: 3,200 kr., däraf lön 2,240 kr., tjygr 960 kr. Den kommissarie, som är föreståndare för detektivpolisen dessutom: arfvode 400 kr. Föreståndaren för prostitutionsafdelningen: arfvode 1,800 kr. (Åtnjuter dessutom 600 kr. för uppsikt öfver lösdrifvare samt af Hälsovårdsnämnden 800 kr.) Kommissarier, åt hvilka bostad är upplåten inom polisstation, erlagga ej hyra för denna bostad; de öfriga (fem) kommissarierna erhålla årligt hyresbidrag med 500 kr. Uniformerad kommissarie åtnjuter beklädnadsersättning med 200 kr. om året. Om kommissarie förordnas till stadsfiskal ntgå tills vidare under 1907 lön och tjänstgöringspenningar å denna stat med 1,500 kr., hvaraf 25 proc. anses såsom tjänstgöringspenningar. Tjugu öfverkonstaplar: 2,500 kr., däraf lön 1,750 kr., tjygr 750 kr. Nitton öfverkonstaplar: 2,300 kr., däraf lön 1,160 kr., tjygr 690 kr. Tio öfverkonstaplar: 2,200 kr., däraf lön 1,540 kr., tjygr 660 kr. Tjugu inspektionskonstaplar: 2,100 kr., däraf lön 1,470 kr., tjygr 630 kr. Tretton inspektionskonstaplar: 2,000 kr., däraf lön 1,400 kr., tjygr 600 kr. Trettio tre detektivkonstaplar: 2,100 kr., däraf lön 1,470 kr., tjygr 630 kr. Tjugu två detektivkonstaplar: 2,000 kr., däraf lön 1,400 kr., tjygr 600 kr. Etthundrasjuttiosju konstaplar: 1,900 kr., däraf lön 1,330 kr., tjygr 570 kr. Etthundra femtiotvå konstaplar: 1,700 kr., däraf lön 1,190 kr., tjygr 510 kr. Etthundratjugo sex konstaplar: 1,500 kr., däraf lön 1,050 kr., tjygr 450 kr. Femtiolen konstaplar: 1,300 kr., däraf lön 910 kr., tjygr 390 kr. Trettio åtta extra konstaplar: 1,000 kr. Två extra konstaplar: arfvode 500 kr. Tre stallvakter: 1,000 kr.; tre stallvakter: 900 kr.; alla stallvakter åtnjuta fri bostad, hvarjämte de ogifta erhålla ljus och ved. — Polispersonalen äfvensom stallvakter åtnjuta i regel enligt särskilda bestämmelser antingen fri uniform eller beklädnadsersättning, dessutom i viss mån fri läkare- och sjukhusvård.

Som af ofvanstående redogörelse framgår lämnas sålunda en årsaföning af 2,500 kr. å 40 proc., af 2,300 kr. å 40 proc. och af 2,200 kr. å 20 proc. af hela antalet öfverkonstaplar. En årsaföning af 2,100 kr. lämnas å 60 proc. och af 2,000 kr. å 40 proc. af hela antalet

inspektionskonstaplar. En årsaflöning af 2,100 kr. lämnas åt 60 proc. och af 2,000 kr. åt 40 proc. af hela antalet detektivkonstaplar. En årsaflöning af 1,900 kr. lämnas åt 35 proc., af 1,700 kr. åt 30 proc., af 1,500 kr. åt 25 proc. och af 1,300 kr. åt 10 proc. af hela antalet konstaplar.

Detektivafdelningen.

Myntgatan 4; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Detektiva polisafdelningen räknar sin begynnelse från början af 1850-talet, då fyra af den nybildade polisens manskap sattes till uteslutande tjänstgöring vid säkerhetspolisen. Detektivpolisens verksamhet afses dels att hindra föröfvandet af brott, dels att upptäcka begångna brott och befordra den brottslige till laga ansvar. En annan art af dess verksamhet är bekämpandet af lösdrieveriet.

Föreståndare.

Stendahl, L. (tillika förste stadsfiskal.)

Kommissarier.

Lidberg, C. G. (tillika andre stadsfiskal); Westling, C. F.; Mogren, P. B.

Öfverkonstaplar.

Hassler, C. W.; Källkvist, O. E.; Gyllensvärd, C. A. S. tf. kommissarie, se ordonnansafdeln.; Svensson, J.; Nordenberg, C. O. W.; Jaensson, A. T.; Sjöstrand A.; Frick, J. P.; Thyberg, C. J.; Chroona, C. A.; Asplund, K. W.; Åkerström, J. T.

Detektivkonstaplar.

Antal: 55.

Prostitutionsafdelningen.

Trädgårdsgatan 3; polisens växelstation, riks. och allm.; öppen 7—3 och 6—8,30.

Prostitutionsafdelningen, hvars begynnelse kan räknas från början af 1850-talet, uppfördes såsom en särskild afdelning i polisens stat först år 1859 (stadgar fastställda af Öfverståthållareämbetet 15 april s. å.), då den tilldelades en styrka af en föreståndare, en suppleant och två konstaplar. Afdelningens uppgift är att hålla uppsikt å kvinnor, som yrkesmässigt föra ett sedeslöst leverne.

Föreståndare.

Dahlqvist, P.

Öfverkonstapel.

Hagström, C. A.

Konstaplar.

Antal: 10.

Ordonnansafdelningen.

Myntgatan 4; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid 8—4.

Ordonnansafdelningen inrättades försöksvis 1885 och uppfördes å stat 1886. De förrättningar, som ombesörjas af ordonnanspolisen, bestå i att bringa polisstyrelsens beslut och förstädiganden till samtliga polisafdelningarnas kännedom, att förmedla samverkan mellan polisstyrelsen och öfriga ämbetsverk och myndigheter, införskaffa nödiga handlingar och upplysningar i administrativa ärenden, hålla undersökningar i mål, som icke angå brottsligt förfarande, t. ex. fattigvårdsmål, verkställa kallelser och hämtningsbeslut i vissa fall samt utredningar angående utländska undersåtars ansökningar om svensk medborgarrätt, idkande af handel eller yrke och besittande af fast egendom m. m.

Kommissarie.

Ekenberg, C. J., tjänstledig; tlf. Gyllensvärd, C. A. S.

Öfverkonstapel.

Tengström, A. O.

Inspektionskonstaplar.

Antal: 5.

Samtliga tjänstgöra såsom kanslister, fyra i poliskammaren och en i polisdomstolen.

Konstaplar.

Antal: 10.

Centralafdelningen.

Myntgatan 5; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Centralpolisen inrättades med ingången af år 1876. Centralpolisen verkställer bevakning vid teatrar, förlustelokaler, ångslupsbryggor o. d. äfvensom å andra platser, där tillfälligtvis folk strömmar samman och särskild polisbevakning blir af nöden. Till centralpolisens allgande hör vidare att bidringa extrakonstaplarna erforderlig utbildning för vinnande af fast anställning vid poliskåren samt att utföra kontroll öfver att gällande ordningsföreskrifter angående åkeri-, spårvägs-, omnibus- och ångslupstrafiken, stadsbudsväsendet m. fl. kommunikationsanstalter efterlevas. Dessutom utfövar centralpolisen inspektion öfver den patrullerande personalen genom inspektionskonstaplarna, af hvilka tre äro tilldelade ett hvart af polisdistrikten.

Till centralpolisen höra den ridande och den velocipedåkande polisafdelningen. (Poliskåren äger för närvarande 30 hästar, däraf tre vagnhästar.)

Kommissarie.

Kempe, A. G. Träffas personligen 12—2.

Öfverkonstaplar.

Östergren, E. A. (beriden); Rosén, G.; Wærner, C. A.; Lindfors, B. M.; Simonsson, A. B.

Inspektionskonstaplar.

Antal: 28.

Konstaplar.

Antal: 47, däraf 17 beridna å häst och 8 å velociped.

Extrakonstaplar.

Antal: 40.

Distriktspolisen.

Distriktspolisen, som har större numerär än alla de andra afdelningarna tillsammans, har sitt namn däraf, att den är fördelad till tjänstgöring i de nio polisdistrikt, hvari hufvudstaden är indelad. Dessa distrikt sammanfölla före församlingsdelningen den 1 maj 1906 med de dåvarande territoriella församlingarna och kvarstå alltjämt oförändrade. Hvert och ett af dem har sin särskilda polisstyrka. Hvarje polisdistrikt har en polisstation och står under befäl af en kommissarie. Distriktskommissarie är ansvarig för ordningens upprätthållande inom distriktet. Öfverkonstaplarnes tjänstgöring är af tvåfaldig art: de äro antingen jourhafvande å polisstation eller inspekterande. Hvarje distriktskonstapel har tjänstgöringsskyldighet under åtta timmar, fördelade i två pass, hvartill dessutom med vissa mellanrum kommer vakt å polisstationen.

Första polisdistriktet.

(Storkyrkoförsamlingen.)

Tyska brunnen 19; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Engnell, H. N. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Jakobsson, J. A.; Holmqvist, C. E.; Ellström, H. L.

Konstaplar.

Antal: 52.

Andra polisdistriktet.

(Maria församling.)

Rosenlundsgatan 13; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Ekström, G. L. V. Träffas personligen 8,30—10.

Öfverkonstaplar.

Fröberg, F. A. R.; Avén, C. O.; Öberg, F. O.

Konstaplar.

Antal: 42.

Tredje polisdistriktet.

(Kungsholms församling.)

Parmätaregatan 7 & 9; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Carlsson, A. E. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Holmberg, C. E.; Svensén, O. W.; Schön, J. P.

Konstaplar.

Antal: 38.

Fjärde polisdistriktet.

(Klara församling.)

Mästersamuelsgatan 59; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Sjunnesson, N. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Engstam, G. W.; Pettersson, C. E.; Björkström, G. J.

Konstaplar.

Antal: 33.

Femte polisdistriktet.

(Adolf Fredriks, Gustaf Wasa och Mattei församlingar.)

Kammakaregatan 36; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Holmgren, O. F. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Lindstedt, S.; Bäckman, C. E.; Tidstedt, F. O.

Konstaplar.

Antal: 62.

Sjätte polisdistriktet.

(Jakobs församling* med Skepps- och Kastellholmarna.)

Smålandsgatan 26; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Frithiofs, N. T. Träffas personligen 9—10.

* Enligt den äldre i Brunnsngatan gående gränsen.

Öfverkonstaplar.

Elfström, A. W.; Johansson, N. E.; Lückzén, J. E.

Konstaplar.

Antal: 42.

Sjunde polisdistriktet.

(Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts församlingar med K. Djurgården och Värtan.)

Tre stationer: Storgatan 23, Allmänna gränd 6 (Djurgården), Kommunalhuset (Värtan); polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Andersson, C. O. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Schönhult, C. S.; Carlén, J. E.; Liljeborg, E.; Björck, G. F.; Ehrnlund, J. F. E.

Konstaplar.

Antal: 69.

Ättonde polisdistriktet.

(Katarina församling.)

Folkungagatan 77; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Boije, A. Träffas personligen 8—9.

Öfverkonstaplar.

Mattsson, C. J.; Larsson, J. L.; Dahlström, E. W.

Konstaplar.

Antal: 70.

Nionde polisdistriktet.

(Johannes* församling.)

Surbrunnsgatan 36; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: hela dygnet.

Kommissarie.

Westdahl, J. C. G. Träffas personligen 9—10.

Öfverkonstaplar.

Olsson, O.; Wendel, N.; Carlsson, G. A.

Konstaplar.

Antal: 31.

* Enligt den äldre i Brunnsgatan gående gränsen.

Öfverståthållareämbetet för uppberdsärenden samt Stockholms stads uppberdsverk.

Rådhuset, 4 halftr.; riks. 1273; polisens växelstation, riks. och allm.; expeditionstid: 10—2.

Öfverståthållareämbetet för uppberdsärenden åligger att handhafva uppberden af allmänna utskylder, som i Stockholms stad utgå till staten och kommunen, äfvensom de särskilda inrättningar tillkommande afgifter, som det åligger de under Öfverståthållareämbetet lydande uppberdsmän att uppbera och redovisa. För handläggning af hithörande ärenden samt utfövande af tillsyn öfver redovisningen äro hos Öfverståthållareämbetet anställda en kamrerare, en revisor, som tillika är bokhållare, två kammarskrifvare samt ett visst antal e. o. kammarskrifvare till uppberds- och mantalskrifningskontrollanter förordnas ordinarie eller e. o. kammarskrifvare. Själftva debiteringen, uppberden och redovisningen ombesörjas af 10 uppberdskommissarier (se nedan). Utskylderna inbetalas på fyra stämmor. Den första, då kronoutskylderna (innefattande förutom bevilling af fast egendom och af inkomst, inkomstskatt samt mantalspengar, äfven personlig sjukvårdsafgift och afgift till Riddarhuskassan) jämte den personliga afgiften till prästerskapet erläggas, är förlagd till tiden jan.—febr., den andra, då afgifterna till folkskola och kyrka betalas, till mars samt den tredje och fjärde, under hvilka kommunalskatten erlägges, den förra till juni och den senare till sept. månad.

Å Öfverståthållareämbetet för uppberdsärenden afgöras i första hand besvär angående fel vid debiteringen af utskylder eller afgifter (afser ej besvär öfver åsatt bevilling af fast egendom samt af inkomst äfvensom inkomstskatt, hvilka ingifvas till Ämbetet men afgöras af Pröfvaingsnämnden, till hvilken de ställas). Talan fullföljes hos Kammarrätten.

Indrifning af utskylder sker genom Tredje stadsfogden (se sid. 13).

Uppberdsväsendet är under omorganisation.

Instruktion. K. instruktionen för Öfverståthållareämbetet den 1 dec. 1882.

K. kung. den 3 dec. 1897 ang. nytt reglemente för Uppberdsverket i Stockholms stad.

Stat år 1907. Utgifter: 263,086 kr.; inkomster: 11,472 kr. (bidrag af statsverket.)

Aflöningar m. m. Kamrerare: 7,500 kr.; däraf lön 6,000 kr., tjpgr 1,500 kr., dessutom dyrtidstillägg. Revisor och bokhållare: 5,000 kr., däraf lön 4,000 kr., tjpgr 1,000 kr., dessutom dyrtidstillägg. Kammarskrifvare: 2,500 kr., däraf lön 2,000 kr., tjpgr 500 kr., dessutom dyrtidstillägg. Trettiosex e. o. kammarskrifvare, tillsammans: 27,411: 59 kr.,

däraf af Stadens medel 16,750 kr. och af statens 10,661: 59 kr. Vaktmästare: 800 kr., dessutom dyrtidstillägg.

Dessutom bekomma samtliga ordinarie tjänstemän och betjante nr bevillningsprocenten (statens medel) arfvoden och gratifikationen, som bestämmas af Pröfningsnämnden.

Kamrerare.

von Wolcker, E. J. Riks. 12 73. Allm. 20 67.

Revisor och bokhållare.

Wessman, A. G.

Kammarskrifvare.

Lundström, J. G. M.; Lindström, R. V.; t.jf. Linck, S. M.; t.jf. Hagelin, F. W.

E. o. kammarskrifvare.

Svensson, L. R.; Svensson, E.; Edgren, C. F.; Lindgren, E. F.; Lindqvist, N. A.; Whitlock, A. Hj. Pettersson; Tägtström, C. I. A.; Ödman, N. P.; Jakobsson, G. H. W.; Lamby, B. A.; Friberg, A. R.; Lander, F. L. E. Olsson; Unander, G. A. F.; Willgren, C. G.; Fellenius, C. G. G.; Carlson, A. P.; Bayard, A. E.; Lindquist, E. G.; Asplund, O. I.; Jakobsen, U. G. V.; Rheborg, N. G.; Ekman, S. H.; Ekermann, E. O. L.; Öhrström, O. E.; Rydin, F. O.; Larsson, J. S.; Ericsson, O. R.; Ericsson, S. O.; Envall, H. R.; von Schoultz, J. R.; Dal, L.; Berggren, L. F.; Hallenborg, O. L. E.; Levander, J. A.; Moberg, N. E. Ch.

Vaktmästare.

Pettersson, A.; Pettersson, O. F.; Lundberg, J. L. N.

Uppbördsdistrikten.

Debitering, uppörd och redovisning af utskylderna ombesörjas, som ofvan är nämndt, af uppbördskommisarierna, som lyda under Öfverståhållareämbetet för uppördsärenden och hvar för sig utöfva sin verksamhet för ett särskildt uppördsdistrikt. Uppördsdistriktens antal och omfattning bestämmas af Kungl. Maj:t. De äro f. n. tio.

Enligt bevillningsförordningen verkställas uppskattning af hvarje fast egendoms värde och hvarje skattskyldigas årliga inkomst af bevillningsberedningar samt taxeringsnämnder och pröfningsnämnd. Vid bevillningsberedningens sammanträde är uppördskommisarie föredragande, i hvilken egenkap det åligger honom att i längden anteckna beredningens förslag samt tillhandagå med upplysningar. Jämväl i taxeringsnämnden är uppördskommisarie föredragande, hvarförutom honom åligger att i längden införa nämndens beslut. Sedan taxeringen är verkställd, utskrifver uppördskommisarien debetsedlar och upprättat utdelningslistor öfver dem. Debetsedlarna jämte listorna öfverlämnas till Tredje stadsfogden för

att genom uppördsmännens försorg utdelas, hvilket så tillgär, att debetsedlarna i regel lämnas till fastighetsägaren eller dennes ombud för att af honom tillställas den skattskyldige. Till ledning vid föredragningen af besvärsmålen i pröfningsnämnden, antecknar uppördskommisarien å upprättad lista alla i taxeringslängden tillgängliga upplysningar rörande de klagande, hvarjämte kommisarien biträder nämndens delegerade vid målens förberedande behandling. I taxeringslängden antecknar uppördskommisarien af pröfningsnämnden beslutade ändringar samt verkställer i följd af dessa ny debitering och utskrifver särskild längd öfver de förändrade taxeringarna.

Frågan om en omorganisation af uppörds- och indrifningsväsendet i Stockholm har stått på dagordningen sedan år 1892. Den 17 maj 1906 beslöt Stadsfullmäktige i fråga om förändrad organisation af Stadens uppördsverk bl. a. att uppördskommisariernas antal skulle ökas till femton med en aflöning för hvar och en af 5,600 kr., däraf lön 3,500 kr., tjppr 1,500 kr., misräkningspenningar 600 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Vidare beslöts, att till biträden å uppördskommisarierna årligen skulle anslås inalles 36,000 kr. samt till arfvoden åt femton uppördskontrollanter 9,000 kr. Härigenom skulle den aflöning i form af sportler, som uppördskommisarierna förut uppburit, försvinna. Denna löneroglering är afsedd att träda i kraft den 15 okt. innevarande år. Ärendet är dock ännu icke afgjordt af Kungl. Maj:t.

Instruktion. (Se ofvan.)

Aflöningar m. m. Uppördskommisarierna: lön 4,000 kr., dessutom sportler (varierande 1906 mellan 10,733 kr. och 4,497 kr.) Dessutom erhåller hvarje uppördskommisarie 1,000 kr. till aflöning åt skrifvarebiträde.

Nikolai församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halftr.; allm. 141 41; expeditionstid: 10-2 (under uppördsstämma 11-2 och 6-8).

Uppördskommisarie.

Wideen, E. O. E.

Skrifbiträde.

Svensson, E.

Dessutom extra biträden.

Östermalms västra uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halftr.; allm. 141 64; expeditionstid: 10-2. Uppördslokal: Nybrogatan 23; allm. 204 49; expeditionstid: 11-2 och 6-8.

Uppördskommisarie.

Lindblom, J. Hj. F.

Skrifbiträde.

Fellenius, K. G. G.

Dessutom extra biträden.

Östermalms östra uppbördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 141 66; expeditionstid: 10—2. Uppbördslokal: Nybrogatan 23; allm. 204 49; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommisarie.

Lindström, R. V.

Skrifbiträden.

Friberg, A. R.; Moberg, N. E. Ch.

Dessutom extra biträden.

Maria församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 141 12; expeditionstid: 10—2. Uppbördslokal: Götgatan 1; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommisarie.

Gilljam, A. W. T.

Skrifbiträde.

Strömwall, Ida L. O.

Dessutom extra biträden.

Katarina församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 142 97; expeditionstid: 10—2. Uppbördslokal: Götgatan 1; expeditionstid: 10—2 och 6—8.

Uppbördskommisarie.

Lundström, J. G. M.

Skrifbiträde.

Carlson, A. P.

Dessutom extra biträden.

Kungsholms församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 141 10; expeditionstid: 10—2 (under uppördsstämma 11—2 och 6—5).

Uppbördskommisarie.

Drakenberg, G. A.

Skrifbiträde.

Gillberg, Elin A. M.

Dessutom extra biträden.

Klara församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 142 98; expeditionstid: 10—2 (under uppördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommisarie.

Giertha, J. K. B.

Skrifbiträde.

Gullin, Gunhild A. M.

Dessutom extra biträden.

Jakobs och Johannes församlingars uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 142 86; expeditionstid: 10—2 (under uppördsstämma 11—2 och 6—8).

Uppbördskommisarie.

Asplund, F. O.

Skrifbiträden.

Lindqvist, E. G.; Asplund, O. I.

Adolf Fredriks församlings uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 142 85; expeditionstid: 10—2. Uppbördslokal: Tegnérgatan 29 A och B; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommisarie.

Carlsson, C. E.

Skrifbiträde.

Bayard, A. E.

Dessutom extra biträden.

Gustaf Wasa och Mattel församlingars uppördsdistrikt.

Rådhuset, 4 halft.; allm. 142 82; expeditionstid: 10—2. Uppbördslokal: Tegnérgatan 29 A och B; expeditionstid: 11—2 och 6—8.

Uppbördskommisarie.

Wingårdh, Sture.

Skrifbiträde.

Moberg, Hildur V.

Dessutom extra biträden.

Angående Tredje stadsfogden, som särskildt åligger att indriva utskylder, se under *Stadsfogdar*, sid. 13.

Under Öfverståthållareämbetet lydande institutioner, som ej upptagits i det föregående.

Stockholms stads rannsakningsfängelse.

Myntgatan 6; allm. 26 14; expeditionstid: 10—4.

Rannsakningsfängelset, beläget bakom Öfverståthållareämbetets hus vid Myntgatan, färdigbyggdes 1852 och är nu jämte det i samband därmed varande reservhäktet kommunens enda fängelse. Rannsakningsfångar äro af två slag, nämligen dels för brott häktade och dels för lösdrifveri anhållna personer. Båda dessa kategorier af fångar kvarblifva i fängelset intill dess de öfver dem afkunnade utslagen skola verkställas. Därjämte äger i vidsträckt omfattning, på grund af Stadsfullmäktiges medgifvande, verkställighet af straff rum i fängelset: där få nämligen alla personer, som i Stockholm skola undergå fängelsestraff i stället för böter, aftjäna detta förvandlingsstraff. Fängelset har 151 ljusa celler, däraf disponibla för fångförvar 146, oboräknadt reservfängelset, som innehåller 18 celler. Nytt rannsakningsfängelse är under byggnad.

Öfverståthållareämbetet utöfvar högsta insendet öfver fängelset och dess tjänstemän. Alla tjänstemän och vaktbetjänte tillsättas och entledigas af Öfverståthållareämbetet, utom läkaren, hvars tjänst är förenad med andre stadsläkarebefattningen i Stockholm.

Reglemente m. m. K. reglemente för Stockholms stads rannsakningsfängelse den 16 november 1869. Öfverståthållareämbetets instruktioner för bevakningsbefälhafvaren vid Stockholms stads fängelse och för vaktbetjäningen vid Stockholms stads fängelse den 29 dec. 1871.

Stat år 1907. Utgifter: 101,340 kr.

Aflöningar m. m. Direktör: 4,000 kr., däraf lön 2,800 kr., tjygr 1,200 kr., dessutom ålderstillägg efter fem år 500 kr. Predikant: arvode 1,200 kr., personligt tillägg 180 kr. Läkare: se nedan, Hälsovårdsnämnden. Bevakningsbefälhafvare: 2,300 kr., däraf lön 1,610 kr., tjygr 690 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 250 kr. Expeditionsskrifvare: arvode 2,800 kr. Skrifbiträde: arvode 1,200 kr. Vaktmästare: lön 1,600 kr., ålderstillägg efter fem år 100 kr. Portvakt: lön 1,000 kr., två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Skarprättare: 300 kr. Tjugutva vaktkonstaplar: lön 1,200 kr., två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Eldare: lön 1,100 kr., personligt tillägg 35 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 100 kr. Två vaktkvinnor: lön 800 kr. jämte

två ålderstillägg, hvardera å 50 kr. Fyra extra vaktkonstaplar och en extra vaktkvinna tillsammans 5,600 kr. För tillfälliga aflöningsbehof 3,800 kr.

Bostad, ved, lyse och tvätt tillkomma direktören, bevakningsbefälhafvaren, vaktmästaren, ordinarie vaktkonstaplar (eller ersättning därfor), portvakten och vaktkvinnorna. Konstaplar, som bo utom fängelset, erhålla hyresbidrag 100 kr. Vaktkonstaplarna och portvakten erhålla dessutom beklädnad.

Direktör.

Asplund, G. F. R.

Predikant.

Brandel, R. A.

Läkare.

Aspelin, J. M., andre stadsläkare.

Bevakningsbefälhafvare.

Köhler, K.

Expeditionsskrifvare.

Linderoth, P. E.

Skrifbiträde.

Hoving, Tyra.

Vaktmästare.

Eriksson, P. G.

Portvakt.

Nilsson, C. A.

Dessutom tjugutva vaktkonstaplar, två vaktkvinnor, en eldare, fyra extra vaktkonstaplar, en extra vaktkvinna, en kokerska, och ett kokerskebiträde samt

Skarprättare.

Dalman, A. G.

Stadsfiskalerna.

Myntgatan 4. Polisens växelstation, riks- och allm.

Förste stadsfiskalen var ursprungligen närmaste chef öfver den polisbetjäning, som var anställd inom Staden mellan broarne. Samma uppgift hade andre stadsfiskalen beträffande Norrmalms polisbetjäning och tredje stadsfiskalen beträffande Södermalms. Fiskalerna ägde att, när och hvar helst olagligheter och oordningar förekommo i staden, vidtaga behöriga åtgärder.

Numera har stadsfiskal väsentligen att fullgöra en allmän åklagares åliggande. Med befattningen som stadsfiskal kan dock förenas polisbefattning. F. n. är förste stadsfiskalen tillika föreståndare för detektivafdelningen och andre stadsfiskalen tillika kommissarie vid samma afdelning. Förste stadsfiskalen tjänstgör å Rådhusrättens första och fjärde afdelningar, andre stadsfiskalen å andra och femte afdelningarna och tredje stadsfiskalen å tredje och sjätte afdelningarna.

I instruktionen för Öfverståthållareämbetet, § 8, säges: »Öfverståthållaren utnämner stadsfiskaler och äger af dem fordra hörsambet, efter hvad i särskild, af öfverståthållaren utfärdad instruktion närmare bestämmes.» Den nu gällande instruktionen är af rätt gammalt datum, nämligen af den 12 okt. 1839. Förslag till förändringar rörande stadsfiskalernas ställning ha äfven på senare åren ofta varit föremål för behandling. Stadsfullmäktige ha upprepade gånger — 1904 och 1906 — i framställningar till K. M:t uttalat sig för, att stadsfiskalerna borde tillsättas af Justitiekanslersämbetet i stället för af öfverståthållaren samt att stadsfiskal ej måtte med sin tjänst få förena befattning som poliskommissarie eller annan tjänst vid polisen. Dessa framställningar ha ännu icke ledt till något resultat.

Instruktion. Öfverståthållareämbetets instruktion för Stockholms stadsfiskaler och polisbetjänte den 12 okt. 1839.

Aflöningar m. m. Förste stadsfiskal: 3,500 kr., däraf lön 2,800 kr., tjgr 700 kr., därtill ersättning för mistad förmån 450 kr. (åtnjuter dessutom som föreståndare för detektivafdelningen 2,400 kr.). Andre stadsfiskal: 3,500 kr., däraf lön 2,800 kr., tjgr 700 kr., därtill ersättning för mistad förmån 450 kr. (åtnjuter dessutom som kommissarie vid detektivafdelningen 2,000 kr.). Tredje stadsfiskal: 3,250 kr., däraf lön 2,600 kr., tjgr 650 kr., därtill ersättning för mistad förmån 450 kr.

Dessutom få samtliga vites- och bötesandelar.

Förste stadsfiskal.

Stendahl, L. (se detektivafdelningen.)

Andre stadsfiskal.

Lidberg, C. G. (se detektivafdelningen.)

Tredje stadsfiskal.

Valentin, N. O.

Stadsfogdarna.

Stadsfogdarna äro underexekutorer eller ordinarie utmätningsmän, som biträdas af utaf Öfverståthållareämbetet anställda extra utmätningsmän. Stadsfogde har att efter hvad i utsök-

ningslagen sägs fullgöra hvad öfverexekutor förordnar, verkställa dom samt i vissa fall (förnämligast för indrifning af utskylder) utan föreskrift af annan myndighet förrätta utmätning. Enligt göromålens fördelning har förste stadsfogden att verkställa domar och utslag i *civila* mål, biträdande andre stadsfogden i *brottmål*, tredje stadsfogden att indrifva utskylder, som debiterats inom Stockholm, samt andre stadsfogden att indrifva utskylder, som debiterats utom Stockholm, äfvensom att handlägga de ärenden, som nu icke särskildt nämnts.

Förordningar m. m. Kungl. förordningen angående stadsfogdes tillsättning m. m. den 12 juli 1878. Utsökningslagen 1 kap., 2 §. Kungl. förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder m. m. den 12 juli 1878. K. bref till Öfverståthållareämbetet den 8 nov. 1878 ang. anställandet af två stadsfogdar i Stockholm, omfånget för hvar deras befattning, aflöningar m. m. samt den 18 okt. 1901 ang. ändrade anordningar för upp- och indrifningsväsendet.

Aflöningar m. m. Förste stadsfogde: 5,000 kr., däraf lön 3,500 kr., tjgr 1,500 kr., ålderstillägg efter fem år 500 kr., sportler (år 1905 2,516 kr.). Juridiskt biträde hos förste stadsfogden: arfvode 2,500 kr., sportler (år 1905 cirka 300 kr.). Kassabiträde hos förste stadsfogden: arfvode 1,200 kr., sportler (år 1905 cirka 150 kr.). Skrifbiträde hos förste stadsfogden: arfvode 1,200 kr. Sju verkställare af domar hos förste stadsfogden, tillsammans: 3,000 kr. (af staten) hvaraf till två 1,000 kr., till två 500 kr. och till tre ingen fast aflöning, sportler (år 1905 tillhoppa cirka 10,800 kr.). Vaktmästare: se under Andre stadsfogden.

Andre stadsfogde: 5,000 kr., däraf lön 3,500 kr., tjgr 1,500 kr., ålderstillägg efter fem år 500 kr., sportler. Sex utmätningsmän hos andre stadsfogden: tillsammans arfvode 9,000 kr. (däraf 4,800 kr. af staten och 4,200 af staden) hvar och en 1,500 kr. Biträdande andre stadsfogde: arfvode 2,500 kr. Fem utmätningsmän hos biträdande andre stadsfogden, tillsammans: arfvode 6,800 kr. (däraf 4,400 kr. af staten och 2,400 kr. af staden) hvaraf fyra 1,500 kr. och en 800 kr. Vaktmästare hos förste och andre stadsfogdarna: lön 1,200 kr., ålderstillägg efter tio år 100 kr. Vaktmästarebiträde: arfvode 600 kr.

Tredje stadsfogde: 5,000 kr., däraf lön 3,500 kr., tjgr 1,500 kr., sportler (år 1905 50 kr.). Tf. uppbördsinspektör: 3,600 kr., däraf lön 2,400 kr., tjgr 1,200 kr. Skrifbiträde hos tredje stadsfogden: lön 1,200 kr. Tre centraluppbördsmän och tjugusju uppbördsmän hos tredje stadsfogden: 1,300 kr., däraf lön 800 kr., tjgr 400 kr., beklädnadsersättning 100 kr.

Förste stadsfogdens expedition.

Myntgatan 4, 2 tr. Expeditionen hålles öppen 12—3 alla dagar utom helgdagar, torsdagar och vid de tillfällen, då särskilda tjänsteärenden det hindra. Efter kl. 2 e. m. mottagas domsverkställarnes redovisningar och expedieras allmänheten då endast i den mån sagda redovisningar medgifva.

Förste stadsfogde.

Bredberg, E. A. Träffas personligen under expeditionstiden, se ofvan; telefon i bostaden allm. 62 89.

Juridiskt biträde.

von Friesen, F. Hj.

Kassabiträde.

Carlson, Aina W. D.

Skrifbiträde.

Bergenheim, A.

Vaktmästare.

Se under Andre stadsfogden.

Verkställare af domar.

Andersson, E. G.; Ericsson, A. G. O.; Flodberg, F. L.; Hegardt, G. E.; Lindberg, G. A.; Sandberg, J. F.; Strandberg, G.

Andre stadsfogdens expedition.

Myntgatan 4, 2 tr.; allm. 22 25; expeditionstid: 11,30—2,30.

Andre stadsfogde.

Dann, O. W. Träffas personligen under expeditionstiden, se ofvan.

Utmättningsmän.

Andsén, C. W.; Wallenqvist, J. T.; Andersson, A. A.; Engström, F. A.; Hansson, G. J.; Linde, K. M.

Vaktmästare.

Löf, Hj.; Hahne, K. E. E.

Biträdande andre stadsfogdens expedition.

Myntgatan 4, 2 tr.; expeditionstid: 12—2.

Biträdande andre stadsfogde.

Edgren, C. Träffas personligen under expeditionstiden, se ofvan.

Utmättningsmän.

Jonasson, E. J.; Karlsson, J. A.; Johansson, J. O.; Andersson, A. E.; Carlson, C.

Tredje stadsfogdens expedition.

Storkyrkobrinken 5; allm. 25 89; expeditionstid: 11—2.

Tf. tredje stadsfogde.

Svalander, P. S. K.

Tf. uppboråsinspektör.

Karlson, S. V. E.

Skrifbiträde.

Holmberg, Märta E.

Centraluppborådsmän.

Linde, T.; Gyllner, J. A.; Lindqvist, E. H.

Uppborådsmän.

Till dessa erläggas å uppboråsstämman oguldna utskulder. Adresser m. m. se personalafdelningen.

1. Storkyrkoroten: Karlsson, A. H.
2. Klara kyrkorote: Wiktor, O. N.
3. Hötorgsrotten: Lundberg, C. A.
4. Kungsbroroten: Johansson, M. A.
5. Tegnérrotten: Magnusson, A. W.
6. Observatorieroten: Norén, K. A.
7. Jakobsrotten: Palmqvist, J. E. L.
8. Rostagsrotten: Sjöberg, C. M.
9. Humlegårdsrotten: Sanell, A. H.
10. Nybroroten: Lundman, J. P.
11. Artillerirotten: Creutzer, A. F.
12. Danviksrotten: Lundgren, A.
13. Stadsgårdsrotten: Lönn, E. K.
14. Skanstullsrotten: Nilsson, C. M.
15. Maria kyrkorote: Zetterberg, C. J.
16. Tantoroten: Forsellius, E. V.
17. Kronobergsrotten: Anderberg, K. A.
18. Teknologrotten: Thårén, C. G.
19. Skinnarviksrotten: Hedén, C. J.
20. Narvaroten: Törnqvist, J. K.
21. Vanadisrotten: Sterner, C. A.
22. Vasaroten: Jakobsson, A.
23. Stadshagsrotten: Tollström, J. D.
24. Karlaroten: Malmqvist, F. O.
25. Barnängsrotten: Broman, F. V.
26. Norrtullsrotten: Rosenberg, K. A.
27. Karlbergsrotten: Ahlquist, K.

Passbyrån.

Myntgatan 4; polisens växelstation, riks- och allm.; expeditionstid: 12—3.

Passen utfärdas af öfverståthållaren och kontraheras af polissekretären. För erhållande af pass fordras legitimationshandling, som styrker resandes identitet (prästabetyg eller annan officiell handling). För resa till vissa länder (Ryssland, Rumänien m. fl.) förefinnes passväng. Pass skall i regel viseras af vederbörande konsulat. Lösen för hvarje pass är 2 kr. Härtill komma öfversättningsafgift 1 kr. för hvarje främmande språk och stämpelafgift 2 kr. Skyldighet för resande till och inom Sverige att vara försedd med pass upphörde genom en K. förordning 1860.

Aflöningar m. m. Föreståndare: arfvode 2,000 kr.

Föreståndare.

Palin, A. V., tjänsteman i Öfverståthållareämbetet.

Kommissionären hos Öfverståthållare- ämbetet.

Myntgatan 4, 2 tr.; riks. 2832; expeditionstid: 10—3.

Hos Öfverståthållareämbetet skall vara förordnad en lämplig person med benämning kommissionär att under tjänstemannaansvar tillhandagå den, som honom muntligen eller skriftligen därom anlitar, med ingifvande af handlingar, med uttagande och öfversändande af utslag samt andra beslut och handlingar, med under rättelse om dag, då beslut efter anslag utfärdas, äfvensom med meddelanden om andra förhållanden, angående hvilka allmänheten äger erhålla upplysning af den, som hos Öfverståthållareämbetet är satt att mottaga inkommande handlingar.

Den, som med begagnande af allmänna posten vill anlita kommissionären, har att därom meddela sig med denne i bref, ställt till »Kommissionären hos Öfverståthållareämbetet». Kommissionär åligger att å tid, som bestämmes af

Ämbetet vara tillstädes för att mottaga uppdrag och ankommande bref (se ofvan).

Aflöningar m. m. Kommissionär äger att i arfvode åtnjuta: för handlingars ingifvande 75 öre, för uttagande och öfversändande af beslut, diariebevis eller andra handlingar 75 öre, för meddelande af underrättelse om dag, då beslut efter anslag utfärdas, eller annat meddelande 75 öre; dock att, där uppdrag att ingifva handlingar äfven afser uttagande och öfversändande af diariebevis om deras ingifvande, arfvodet för dessa åtgärder tillsammans utgår med en krona. Därest den, som anlitar kommissionär, med behörigt bevis styrker sin fattigdom, åligger det kommissionären att utan ersättning tillhandagå med ofvannämnda förrättningar.

Instruktion. K. kungörelse angående kommissionärer den 28 maj 1886.

Kommissionär.

Lundholm, C. P. H. Amanuens i Öfverståthållareämbetet.

First column of faint text, likely the beginning of a paragraph or section.

Second column of faint text, continuing the content from the first column.

Third column of faint text, possibly a sub-section or a specific point.

Fourth column of faint text, continuing the content from the third column.

Fifth column of faint text, continuing the content from the fourth column.

Sixth column of faint text, continuing the content from the fifth column.

Seventh column of faint text, continuing the content from the sixth column.

Eighth column of faint text, continuing the content from the seventh column.

Ninth column of faint text, continuing the content from the eighth column.

Tenth column of faint text, continuing the content from the ninth column.

Eleventh column of faint text, possibly a concluding sentence or paragraph.

Twelfth column of faint text, possibly a concluding sentence or paragraph.

2.

Stockholms stads magistrat och rådhusrätt
och i samband därmed stående institutioner.

Stockholms stads magistrat och rådhusrätt och i samband därmed stående institutioner.

Magistraten och rådhusrätten.

*Rådhuset, Riddarhusstorget 8. Telefoner,
se nedan.*

Stockholms egentliga självstyrelse tillhörde fordom Magistraten, d. v. s. Borgmästare och Råd. Sammansättningen och tillsättningen har växlat rätt mycket under olika tider. Magistraten hade därför i forna tider många värf att fylla: vakade öfver lagars och privilegiers efterlefnad, företrädde Staden vid underhandlingar med Regeringen och med andra städer, ägde att meddela burskap, att öfvervaka handel och handverk, byggnadsväsande och renhållning, statens säkerhet och allmänna frid samt att provisoriskt utöfva en kompletterande lagstiftningsmakt, när så kräfdes, vid utöfvandet af domsrätten. Styrelseformerna voro för öfrigt rätt vacklande och vunno ej stadga förrän under 1600-talet. (Se för öfrigt ang. Stadsstyrelsen under Öfverståthållareämbetet sid. 4 och Stockholms kommunalstyrelse sid. 24.)

Magistratens befattning med Stadens angelägenheter är numera föga omfattande. Dess förnämsta befogenhet hänför sig till anordnandet och öfvervakandet af inom kommunen försiggående val till riksdagsmän i Andra kammaren, Stadsfullmäktige, val för upprättande af förslag till besättande af borgmästare-, rådmäns- och magistratssekreterareplatserna (tillsättandet af dessa platser sker genom K. Maj:t efter Magistratens förslag och öfverståthållarens yttrande), val af taxeringsnämnder m. fl. val. Likaledes indelar Magistraten staden i valkretsar för ofvannämnda m. fl. val. Slutligen är att märka, att Magistraten utser medlemmar i vissa nämnder, såsom Hälsovårdsnämnden, Byggnadsnämnden.

Magistraten, hvari öfverståthållaren är preses, består af borgmästaren och rådmännen, som för närvarande äro sjutten till antalet.

Stockholms rådhusrätt består äfven af borgmästaren och rådmännen; dessutom äro anställda en magistratssekreterare, elfva stadsnotarier och två protokollnotarier, en aktuarie, en registrator, en arkivarie och två amanuenser, hvarjämte Magistraten äger att förordna extra tjänstemän att biträda stadsnotarie vid protokoll och expedition. Stockholms rådhusrätt erhöll sin organisation 1849, då de gamla kämmersrätterna indrogos. Till sina grunddrag är denna organisation orubbad, ehuru ändringar ägt rum i flera dess delar. Rådhusrätten arbetar dels

samfälltd, då den utgöres af borgmästaren och rådmännen, dels på sex afdelningar. Samfällda Rådhusrätten, hvari ordet föres af borgmästaren och i hans frånvaro af äldste närvarande rådmannen, handlägger mål angående tjänstefel hos Rådhusrättens tjänstemän och tjänste, utfärdar tjänstgöringsbetyg för dessa, afgör frågor till hvilken afdelning ett mål rätteligen skall höra samt afgifver infortrade yttranden. Den första afdelningen består af borgmästaren såsom ordförande samt två rådmän jämte magistratssekreteraren, två stadsnotarier för inteckningsärenden och två protokollnotarier. Den andra består af tre rådmän jämte en stadsnotarie. Hvar och en af de fyra öfriga afdelningarna består af tre rådmän jämte två stadsnotarier. Till rådhusrättens första afdelnings handläggning höra: lagfarts-, intecknings- och äktenskapsförordssärenden, växel- och checkmål, frågor om rätt till lösen af fast egendom, om förändring af tomts område samt om bevis öfver vederhäftighet eller medellöshet, mål och ärenden angående bouppteckning, arf., testamente, förmynderskap och morgongäfvä afvensom enligt lagen om samäganderätt uppkommande frågor om förordnande eller entledigande af god man samt försäljning af samfälltd gods å offentlig auktion. Den andra afdelningen handlägger: konkurs- och boskillnads mål, mål angående urarfvagörelse och undanskiftande af egendom i död makes bo samt bodelning, mål och ärenden, som skola af Rådhusrätten afgöras enligt sjölag, afvensom sjöförklaringar, ansökningar om aktiebolags eller registrerad förenings-upplösning och om nedsättning af aktiekapital afvensom årsstämningsärenden samt de Rådhusrätten åliggande syner och värderingar. Öfriga mål och ärenden lottas mellan de återstående fyra afdelningarna. För handläggning af tullmål, hvilka särskildt ansågos kräfvä skyndsamt behandling, bildades redan 1831 en särskild afdelning. Denna afdelning utgöres af tre magistratsledamöter, af hvilka K. Maj:t utser en till ordförande.

Öfverståthållaren äger å ämbetets vägnar öfvervara Rådhusrättens förhandlingar samt bör vaka öfver Rådhusrättens arbete. Där något underlåtes eller lagskipningen icke ordentligen handhafves, bör öfverståthållaren sådant hos Hofrätten anmäla. Efter Magistratens hörande förordnar öfverståthållaren om rådmännens indelning till tjänstgöring på Rådhusrättens särskilda afdelningar, utser afdelningarnas ordförande, beviljar rådmännen tjänstledighet och förordnar vikarier för dem.

De lokaler, hvilka Magistraten och Rådhusrätten (samt Förmyndarekammaren) haft till sitt förfogande — hufvudsakligen i gamla Bondeska palatset, som år 1730 inköptes af Stockholms stad — hafva visat sig tränga och oändamålsenliga.

Den 18 juni 1906 beslöt Stadsfullmäktige, att en byggnad, inrymmande lokaler för ifrågasvarande myndigheter, skulle genom Drätselnämndens andra afdelnings försorg uppföras å det reglerade kvarteret Eldkvarnen för en beräknad kostnad af 3,345,000 kr. Till arbetets påbörjande anvisades af lånemedel ett belopp af 200,000 kr.

Författningar m. m. K. brevet den 21 juni 1902. Arbetsordningen enligt K. Maj:ts nådiga bemyndigande utfärdad af Öfverståthållare-ämbetet och Magistraten den 19 sept. 1902 med däri den 30 dec. 1904 och den 30 dec. 1905 vidtagna förändringar.

Stat år 1907. Utgifter: 340,640 kr. Inkomster: 10,000 kr.

Aföningar m. m. Borgmästare, tillika ordförande i förmyndarekammaren: 10,500 kr., däraf lön 7,350 kr., tjygr 3,150 kr., sportler för 1905 1,256 kr. Två rådmän, tillika ledamöter i förmyndarekammaren: 8,500 kr., däraf lön 5,950 kr., tjygr 2,550 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr., det ena efter fem och det andra efter tio års tjänstgöring; femton rådmän: 7,000 kr., däraf lön 4,900 kr., tjygr 2,100 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr., det ena efter fem och det andra efter tio års tjänstgöring. Magistratssekreterare: lön 3,000 kr., sportler för 1905 22,735 kr. Två stadsnotarier å rådhusrättens första afd.: 1,000 kr., däraf lön 700 kr., tjygr 300 kr., sportler för 1905 17,850: 27 kr. Registrator: lön: 2,500 kr., sportler för 1905 6,528: 80 kr. En amanuens å rådhusrättens första afd.: uppbär endast inkomst af sportler. Två protokollsnotarier å rådhusrättens första afd.: lön 3,500 kr. (fr. Förmyndarekammarens stat), dessutom sportler, den ena 3,000 kr., den andre 1,000 kr. En stadsnotarie å rådhusrättens andra afd.: lön 3,500 kr., sportler för 1905 10,570 kr.; åtta stadsnotarier: 4,000 kr., däraf lön 2,800 kr., tjygr 1,200 kr., sportler för 1905 tillsammans 3,342 kr., dessutom ett ålderstillägg å 500 kr. efter fem års tjänstgöring. Aktuarie: 4,500 kr., däraf lön 3,150 kr., tjygr 1,350 kr., sportler 647: 80 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 500 kr., det ena efter fem års tjänstgöring och det andra efter tio års tjänstgöring. Amanuens å aktuariekontoret: arvode 3,000 kr. Arkivarie: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjygr 1,050 kr. Vaktmästare: 1,400 kr., däraf lön 1,300 kr., beklädnadshjäl 100 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 100 kr. Sjutton stadstjänare: 1,200 kr., däraf lön 1,100 kr., beklädnadshjäl 100 kr., sportler 75 — 250 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera

å 100 kr.; en stadstjänare: 1,200 kr., däraf lön 1,100 kr., beklädnadshjäl 100 kr., dessutom två ålderstillägg, hvartera å 100 kr. Extra stadstjänare: tillsammans 9,000 kr.

Dessutom uppbära i afdelningen för tullmål: ordförande 600 kr., ledamot 375 kr., notarie 750 kr.

Magistraten.

Præses.

Öfverståthållaren.

Borgmästare.

Lindhagen, C. A.

Ledamöter.

Sjutton rådmän (se nedan).

Rådhuskansliet.

Magistratssekreterare.

Schützerantz, A. V.; riks. 60 38; allm. 28 38.

Registrator.

Salmonson, O. J.

Aktuarie.

Kjebon, F. I. A.

Amanuens.

Lindeberg, A.

Arkivarie.

Vakant; tf. Cederborg, A.

Rådhusrätten.

Samfällda Rådhusrätten

utgöres af borgmästaren och samtliga rådmän (se inledningen).

Första afdelningen.

Rådhuset; riks. 68 03; allm. 28 08.

Ledamöter.

Lindhagen, C. A., ordf. (se ofvan); Löwenhielm, P. E. F. A., rådmän, vice ordf.; Wretman, J., rådmän.

Magistratssekreterare.

Schützerantz, A. V. (se ofvan).

Stadsnotarier.

Kalling, C. O., grefve; Martin, Hj. A.

Amanuens.

Molander, C. Ph.

Protokollsnotarier.

Lindeberg, P. G. H.; Törnell, T. O. (se Förmyndarekammaren).

Stadstjänare.

Fredlund, C. M. (rådhusvaktmästare); Lindström, B. O.; Albin, E. G.

Andra afdelningen.

Rådhuset; riks. 12 71; allm. 24 64.

Ledamöter.

Benckert, H. Th., rådman, ordf.; Hallberg, E. F. M., rådman, vice ordf.; Hammarberg, J. F., rådman (tillika ledamot i afdelningen för tullmål).

Stadsnotarie.

Norin, C. A.

Biträdande notarie.

Hafström, A. Hj. F.

Stadstjänare.

Carlsson, A. W.; Blomqvist, A. E.; Nilsson, O.

Tredje afdelningen.

Götgatan 1; riks. 6 61; allm. 31 30.

Ledamöter.

Öhnell, R. G. A., rådman, ordf. (tillika ledamot i afdelningen för tullmål); Strahl, A. A. F., rådman, vice ordf.; Hafström, T. A. E., rådman.

Stadsnotarier.

Johansson, A. W.; Rundquist, C. A.

Biträdande notarier.

Atzelius, A. C. A.; Holmberg, V. F.

E. o. tjänstemän.

Kant, G. V.; Hasselrot, P. A.; Holmström, G. S.; Lagergren, B. O.; Koræen, K. A.

Stadstjänare.

Sjöbom, C. F.; Sjöström, G.; Hellsten, A. A.

Fjärde afdelningen.

Rådhuset; riks. 60 21; allm. 20 01.

Ledamöter.

Noréus, F. V. M., rådman, ordf. (tillika ledamot i afdelningen för tullmål); Klintberg, C. T., rådman, vice ordf.; Friedholm, J. A., rådman.

Stadsnotarier.

Carlberg, J. S.; Petersson, L. J.

Biträdande notarier.

Salomon, E. H. H.; Nauclet, K. M.

E. o. tjänstemän.

Lind, F. A.; Jedin, K. V. N.; Masreliez, K. V.; Bratt, E. G. F.; Ruus, N.; Malm, F.

Stadstjänare.

Larson, K. J.; Lundstedt, K. G.; Hæppling, A. G.

Femte afdelningen.

Rådhuset; riks. 60 28; allm. 23 94.

Ledamöter.

Dahlberg, A. E., rådman, ordf., Flensburg, E. G., rådman, vice ordf.; Cavallin, B. S. Ch., rådman.

Stadsnotarier.

Sundberg, P.; Modigh, K. E.

Biträdande notarier.

Nordlöf, J. A.; Fischer, C. G. Hj.

E. o. tjänstemän.

Åberg, J. B.; Eksandh, T. G. E.; Nyström, V. A.; Lundahl, E. G.; Gestblom, J. A.

Stadstjänare.

Ericzon, I. V.; Nilsson, C. J.; Lindberg, K. E.

Sjätte afdelningen.

Brottmålsafd.: Rådhuset; riks. 60 31; allm. 27 41.
Civilmålsafd. Götgatan 1; tel. se 3. afd.

Ledamöter.

Ordf. vakant; Ahlberg, C. F. A., rådman, vice ordf.; Lundstedt, L. H., rådman.

Stadsnotarier.

Anderson, M. H.; Sörensen, K. K. K.

Biträdande notarier.

Harring, K. G.; Sebardt, C. F. W.

E. o. tjänstemän.

Hernblom, A. G.; Kræpelien, E. L., Ditzinger, W. R.; Almqvist, I. H.

Stadstjänare.

Ohlsson, P. G.; Ekström, K. J.; Hellström, C. G.

Afdelningen för tullmål.

Österlånggatan 49.

Ledamöter.

Noréus, F. V. M., rådman, ordf. (se ofvan);
Hammarberg, J. F., rådman (se ofvan); Öhnell,
R. G. A., rådman (se ofvan).

Notarie.

Harring, K. G. (träffas å Rådhuset).

Vaktmästare.

Jansson, A., tullvaktmästare.

Vid Rådhusrätten äro anställda tretton *extra stadstjänare*, som tjänstgöra vid behof å de olika afdelningarna.

Förmyndarekammaren.

Rådhuset; riks. 73 71; allm. 10 51;
expeditionstid: 11—2.

Förmyndarekammaren i Stockholm utgöres af borgmästaren, två rådmän och en lagfaren assistent samt följande tjänstemän: två notarier vid protokollet, en stärbhusnotarie, en kurator, en kamrerare, en revisor och två bokhållare. Till verkets betjänande anställes nödig vaktbetjäning.

Förmyndarekammaren utöfvar vård och inscende öfver de under Stockholms stads domvärjo lydande ofrälse omyndiges samt frånvarande eller okände arfvingars tillhörigheter i fastigheter, lös egendom, reda medel och säkerhetshandlingar.

Förmyndarekammarens förvaltningsåtgärder och räkenskaper granskas årligen af fem revisorer, af hvilka fyra väljas af Stadsfullmäktige samt den femte af direktionen öfver Allmänna barnhuset. Magistraten, som har öfverinscendet öfver Förmyndarekammaren, åligger att insända exemplar af revisionsberättelsen till såväl Öfverståthållareämbetet som Stadsfullmäktige. Revisorerernas anmärkningar, om sådana förekomma, pröfvas af Kongl. Kammarrätten.

Instruktion. K. Maj:ts förnyade instruktion för Förmyndarekammaren i Stockholm den 29 sept. 1876.

Aflöningar m. m. Borgmästare och rådmän, se ofvan. Assistent: 4,000 kr., däraf lön 3,200 kr., tjygr 800 kr. Två protokollsnotarier: lön 3,500 kr., dessutom sportler (den ene 3,000 kr., den andre 1,000 kr.). Stärbhusnotarie: lön (efter afdrag för med tjänsten förenade omkostnader) 2,700 kr., dessutom sportler (ca 4,900 kr.). Kurator: lön 3,000 kr., dessutom sportler (ca 2,500 kr.). Kamrerare: 6,400 kr., däraf lön 4,800 kr., tjygr 1,200 kr., misräkningspengar 400 kr. Revisor: 3,000 kr., däraf lön 2,400 kr., tjygr 600 kr., dessutom ålderstillägg å 500 kr. Två bokhållare: 3,000 kr., däraf lön 2,400 kr., tjygr 600 kr., dessutom den ene ålderstillägg å 500 kr.

Borgmästaren.

Lindhagen, C. A., ordf. (se ofvan).

Ledamöter.

Löwenhielm, P. E. F. A., rådman, v. ordf. (se ofvan); Wretman, J., rådman (se ofvan); Moll, V. O., lagfaren assistent.

Protokollsnotarier.

Lindeberg, P. G.; Törnell, T. O. (se Rådhusrättens första afd.)

Stärbhusnotarie.

Malmberg, H. L.; allm. 10 51; 11,30—2.

Kurator.

Berggren, G.; allm. 27 38; 11,30—2.

Kamrerare.

Borg, O. T.; riks. 73 71; allm. 140 39; 11—2.

Revisor.

Wijkström, J. L. N.

Bokhållare.

Dahlström, K. A. H. (förste bokhållare); Ulrich, B. A. (andre bokhållare).

Faint, illegible text in the upper left quadrant of the page.

Faint, illegible text in the middle left quadrant of the page.

Faint, illegible text in the lower left quadrant of the page.

Faint, illegible text in the upper right quadrant of the page.

Faint, illegible text in the middle right quadrant of the page.

Faint, illegible text in the lower right quadrant of the page.

3.

Stockholms kommunalstyrelse

och i samband därmed stående institutioner.

Stockholms stadsfullmäktige

och i närmaste samband därmed stående institutioner.

Ursprungligen utöfvades hufvudstadens kommunalstyrelse omedelbart af Regeringen och dess representanter. Den egentliga själfstyrelsen tilldelades efter hand Magistraten, det vill säga Borgmästare och Råd. Såsom stadens och borgerskapets förman förde öfverståhållaren alltifrån år 1634, då hans ämbete tillkom, ordet inom detta råd. Vid sidan af Borgmästare och Råd fortgick från äldre tider borgerskapets inflytande på stadens styrelse dels genom ärendens omedelbara handläggning, dels och hufvudsakligen genom de i medeltiden tillkomna Borgerskapets äldste, hvilka till en början voro 48 och sedermera 50 till antalet, hvaraf benämningen Borgerskapets femtio äldste. De tillkommo endast såsom en rådgifvande församling och innehade äfven denna ställning enligt 1672 års förordning angående Stockholms stads styrelse; först år 1772 erhöles de under egna ordförande beslutanderätt jämte Magistratens ledamöter. Det var dock endast hvad man sedermera benämnt drättselärenden i inskränkt mening, som voro föremål för nu omförmälda själfstyrelse, i hvilken den år 1813 inrättade drättselkommissionen (se nedan) sedermera fick del.

Fördelningen på de skattskyldige invånarna af de prestationer och afgifter, de hade att utgöra, gaf från slutet af 1600-talet upphof till den ena kommunala institutionen efter den andra.

År 1688 tillkommo Deputerade för inkvarteringsverket, sedermera benämnda Inkvarteringskommissionen, ursprungligen bestående af magistratspersoner och borgare samt, sedan äfven husägare blifvit skyldiga att deltaga i inkvarteringen, jämväl af representanter från dem. Denna myndighet hade att uppbära samt redogöra för inkvarteringstolagen samt ombesörja inkvarteringen i natura.

För taxering af den borgerliga inkvarteringsafgiften inrättades år 1710 Borgerskapets bemedlingskommission, och 1720 fick denna kommission befattningen med andra borgerliga utskylder. Den valdes af femtio äldste och äger fortfarande bestånd för förvaltning af borgerskapets enskilda fonder.

Brandvaktskasseadministrationen, sammansatt under öfverståhållaren såsom ordförande, af två magistratspersoner och tio husägare, tillkommen år 1788, hade att bestrida och bekosta nattbevakningen till år 1850, då detta bestyr övertogs af polisen.

Under år 1767 synas Börsbyggnadsdeputerade hafva börjat sin verksamhet. I deras ställe trädde år 1781 Kommittierade öfver börs- och brobyggnader. Efter underhandlingar med den år 1813 inrättade drättselkommissionen fingo de år 1815 området för sin verksamhet utvidgad och erhöles då benämningen Kommittierade öfver börs-, bro- och hamnbyggnader. De bestodo af öfverståhållaren såsom ordförande, två af honom utsedda magistratspersoner samt bemedlingskommissionens ledamöter. Kommittierades bestyr övertogs år 1846 af drättselkommissionen.

Det första steget till Magistratens och Borgerskapets äldstes befriande från bestyret med kommunens förvaltning togs år 1813, då den förut omnämnda Drättselkommissionen inrättades. Såsom ordförande i detta nya verk insattes öfverståhållaren; bisittare blefvo fyra magistratspersoner, utsedda af Magistraten, och sex borgare af olika kategorier, valda af Borgerskapets äldste. Drättselkommissionen hade att i första hand förvalta Stadens fastigheter och öfriga tillhörigheter samt omhändershafva de inkomster, som voro enligt stat anslagna till utgifter för Rådhusrätten, Kronouppbördsverket m. fl. administrativa eller kommunala inrättningar. Kommissionen var dock icke den högsta myndigheten utan vissa ärenden skulle hänvisas till Magistraten och de 50 äldste.

För debitering, uppbörd och redovisning af båtsmansvakansafgiften inrättades på grund af 1839 års fördelning af städernas båtsmanshåll och Kungl. resolutionen den 14 november 1842 Båtsmanshållskommissionen med 7 personer, valda af borgare och fastighetsägare såsom båtsmanshållsskyldiga.

Från att hafva varit bestyr, utförda af hus- och tomtägarna, öfvergingo gatuläggningen och gatubelysningen, till en början hvar för sig, till att blifva på sockenstämmogrunder byggda, för hela staden gemensamma angelägenheter. År 1845 inrättades för gatuläggningen och år 1850 för gatubelysningen särskilda förvaltningar, hvilka med år 1861 sammanslogos till Gatulägnings- och lyshållningsstyrelsen, bestående af nio ledamöter, af hvilka en utsågs af öfverintendentensämbetet och de öfriga af sockenstämmanämnden.

För den år 1856 beslutade vattenledningen inrättades en öfverstyrelse med öfverståhållaren såsom ordförande och 24 af de territoriella församlingarna valda ledamöter.

Den centrala delen af sjukvårds- och fattigvårdsförvaltningen utöfvades af en Magistrats afdelning till år 1807, då den för kortare tid öfverflyttades till en af representanter för hvarjehanda stats- och kommunalinstitutioner sammansatt talrik direktion med en serafimerriddare såsom ordförande och öfverståhållaren såsom vice ordförande. Andring i direktionens sammansättning skedde genom Kungl. brefvet den 3 juli 1811, hvarjämte genom Kungl. brefvet den 18 mars 1812 denna öfverstyrelsens omedelbara befattning med dithörande ärenden öfverflyttades till församlingstyrelser. En återgång i hufvudsakliga delar till ärendenas koncentrerung hos 1811 års direktion påbjöds åter genom Kungl. brefvet den 8 november 1813.

I stället för omnämnda direktion trädde enligt Kungl. Maj:ts stadga angående fattigvården i Stockholms stad Stadsnämnden den 1 april 1843 såsom centralstyrelse för hälso- och fattigvårdsärenden. I denna var öfverståhållaren ordförande, pastor primarius, polismästaren och förste stadsläkaren ständiga ledamöter samt 21 valda ledamöter, som utsågos, en af och inom Konsistorium, en af och inom Magistraten, två från hvar och en af de åtta församlingarnämnderna, en af Allmänna barnhusets, en af Danviks hospitals och en af Prins Carls inrättnings direktion.

Med hänsyn till kolerafarsotens första uppträdande i Europa inrättades för denna del af hälsovården den Allmänna sundhetskommittén, som verkade åren 1831—1840. Af enahanda anledning och för samma ändamål bildades år 1847 Allmänna sundhetskämnden, som hufvudsakligen nominellt kvarstod till tiden för Stadsfullmäktiges tillkomst. Den bestod af ledamöter utsedda vid sockenstämmorna. Ordet fördes af öfverståhållaren eller den han förordnade i sitt ställe.

En verksam del i styrelsen af åtskilliga hufvudstadens angelägenheter (byggnadsväsendet, strandregleringar, allmänna säkerheten, torghandeln, mångleriväsendet, religions-, sjuk- och fattigvård samt brandförsäkringsväsendet) tog den år 1724 af Kungl. Maj:ts förordnade Kungl. politic- och brandkommissionen. Denna ett stycke mot slutet af 1700-talet fungerande myndighet bestod af tolf, de flesta höga, stats- ämbetsmän (tre riksråd, justitiekanslern, en generalmajor, ett kansliråd, en vicepresident, fyra kollegieråd, en assessor) och två rådmän.

Med år 1862 gjordes enligt kungl. resolutionen den 27 september 1861 hufvudstadens folkskoleväsende till en stadens gemensamma angelägenhet, som, intill dess Stadsfullmäktige öfvertogo detsamma, lydde under öfverstyrelsen, sammansatt af en ordförande och elfva ledamöter, valda, en af Stadens konsistorium, en af Fattigvårdsnämnden, en af hvarje församlings skolråd och en af öfverstyrelsen, företrädesvis bland hufvudstadens läkare. Öfverstyrelsen valde själf sin ordförande. Om detta val föll på

någon förutvarande ledamot, utsågs annan i samma ordning, som denne förut blifvit invald.

Genom Kungl. förordningen den 16 mars 1847 infördes sockenstämmonämnden för behandling i vissa fall af hela staden rörande kyrkliga eller världsliga kommunalärenden.

Förslaget till 1862 års Kungl. förordning om kommunalstyrelse i stad var uppgjort att gälla äfven för hufvudstaden. Detta förslag hänsköts till yttrande af Öfverståhållarembetet och från ämbetet till Magistraten och Borgerskapets äldste, som för frågans utredning nedsatte en kommitté. Såväl kommittén som Öfverståhållarembetet afstyrkte på det bestämdaste, att den allmänna stadsförfattningen skulle tillämpas på Stockholm, och påyrkade, att hufvudstaden skulle få sin särskilda kommunalförordning, hvartil också förslag uppgjordes. Följden blef utfärdandet af Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, hvilken förordning i de flesta väsentliga delar var öfverensstämmande med kommittéförslaget.

Med upphäfvande af 1847 års sockenstämmoförordning och hvad i andra författningar kunde finnas strida mot de nya bestämmelserna förklarades i 1862 års förordning om kommunalstyrelse i Stockholm Staden med därunder lydande område utgöra för sig en särskild kommun, hvars medlemmar ägde att själfva efter de gifna närmare bestämmelserna värda sina gemensamma angelägenheter, såvidt icke enligt gällande författningar det tillkomme offentlig ämbetsmyndighet att handhafva dem. I afseende å behandling af kyrkliga angelägenheter samt ärenden rörande folkskolan hänvisades till hvad särskildt fanns stadgadt. Undantaget i afseende å kyrkliga angelägenheter blef, hvad angår anordnandet af begravningsplatser, år 1861 i sammanhang med nedan omtalade Kyrkogårdsnämnds införande genom legaliserande af då redan rådande förhållande för Stadens gemensamma begravningsplatser modifieradt i kyrkostämmoförordningen för Stockholm. Folkskoleväsendet åter blef med år 1904 genom lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm en väsentligen under den världsliga kommunen lagd Stadens gemensamma angelägenhet.

Lagar m. m. K. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862. Kommunalförordningen har undergått följande ändringar. Kungl. kungörelsen den 22 juni 1883 medförde hufvudsakligen nedsatt maximum af röstetalen vid stadsfullmäktigval och öfverflyttning till nämndernas instruktioner af en del bestämmelser om dem. K. förordningen den 29 april 1886 medförde föreskrifter angående vissa kyrkogårdars (begravningsplatser) vård genom Kyrkogårdsnämnden. Genom K. förordningen den 22 mars 1889 blef kvinna valbar i fattigvårdsnämnden. Lagen den 2 april 1898 gjorde villkoren för rösträtt och valbarhet till